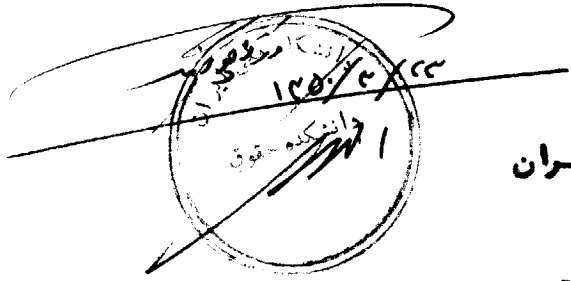

۲۵۴۳

این رساله با درجه بی‌درجه پذیرفته شد

دانشگاه ملی ایران

دانشکده حقوق

پایان نامه رشته فوق لیسانس مشاوران اداری

روابط اقتصادی ایران با کشورهای بلوک شرق

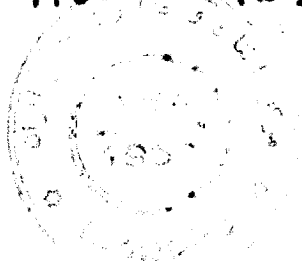
"بلغارستان - چکسلواکی - رومانی - شوروی - لهستان - مجارستان و یوگسلاوی"

۱۳۴۹ - ۱۳۳۸

ب راهنمایی استاد ارجمند : جناب آقای دکتر فرهنگ

بررسی و تحقیق : سید حسین مرتضوی

اردیبهشت ۱۳۵۰

مقدمه

کشورهای کنونی جهان به چهار گروه متفاوت تقسیم شده‌اند :

- ۱- گروه کشورهای پیشرفته با سیستم سرمایه داری و اقتصاد آزاد مانند ایالات متحده آمریکا - کانادا - فرانسه - انگلیس - ایتالیا - سوئد - آلمان غربی و غیره.
  - ۲- کشورهای در راه توسعه یا در حال رشد با سیستم اجتماعی سرمایه داری و اقتصاد آزاد مانند کشورهای خاورمیانه - آمریکای لاتین - کشورهای آفریقای غربی - هند و پاکستان .
  - ۳- کشورهای صنعتی با سیستم اشتراکی و اقتصاد متمرکز مانند اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی ، لهستان ، چکسلواکی - بلغارستان - مجارستان ، رومانی ، یوگسلاوی و غیره .
  - ۴- کشورهای در راه توسعه یا در حال رشد با سیستم اشتراکی و اقتصاد متمرکز مانند چین کمونیست ، ویتنام شمالی ، کره شمالی ، آلمانی و غیره.
- در هر یک از گروههای چهارگانه مذکور یک کشور وجود دارد که از لحاظ وسعت خاک و کثرت جمعیت و در نتیجه قدرت سیاسی ، نظامی ، اقتصادی چند برابر سایر

(۶۸ : ۴) ۳۲۸ ...

۲۵ ۴۳

کشورهایی است که در آن گروه قرار دارند این کشورها عبارتند از ایالات متحده آمریکا در گروه اول ، هند در گروه دوم ، اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی در گروه سوم و چین کمونیست در گروه چهارم که چهار کشور فوق آسا را در جهان بوجود آوردند (۱)

طرفداران هر گروه از گروههای چهارگانه مذکور در بالا بحث و جدل در باره گروههای دیگر را تا حدی دنبال میکنند که گاهی به حطه و ناسزاگویی مبدل میگردد . طرفداران سرمایه داری (گروههای اول و دوم) سیستم اقتصادی مبتنی بر مالکیت خصوصی ، آزادی فعالیت شخصی ، آزادی مصرف و حاکمیت مصرف کننده به بازار را تنها اصولی میدانند که میتواند رشد و کمال شخصیت فرد انسانی را تامین کند و به فعالیت ، فکر و استعداد و مجال نمودن میدان عمل بدهد ، طرفداران رژیم سرمایه داری تنها این سیستم را سیستم طبیعی و مفید برای اداره جامعه میپندارند .

طرفداران سیستم اشتراکی و اقتصاد متمرکز معتقدند : "رنجها و بدبختیهای که از توسعه سرمایه داری بوجود آمده دستزد کم ، ساعات طولانی کار ، کارگزیدن در محیطهای تاریک و مرطوب و در اعطای زمین با شرایط سخت استثمار کارگران بهره کفی از طبقه زحمتکش بفتح اقلیتهای سرمایه دار مدعی از مملکتان را بر آن داشته که

---

(۱) - پورنیا دکتر حسین کنگره طبعی و توسعه اقتصادی واجتماعی .

موفقیتها و توانایی های تمدن صنعتی سرمایه داری را نادیده بگیرند و فقط فردی ثروتمند را علت اساسی دردها ، رنجها و بدبختی های اجتماعی بشناسند و جایگزین ساختن طبقه اجتماعی بجای طبقه فردی را بعنوان علاج دردورهای انسان از سلطه پیرحادثه پول و سرمایه و سرمایه داران پیشنهاد کنند."

پیشروان فعال این دسته کارل مارکس Earl Marx و فردریک انگلس

Fredrike Engels بودند و سپس دنباله مکتب آنان را پروانشان بارون

Barone فرد تیلور Fred Taylor فرانک نایت Frank Knight اسکار

لانگ Oskar Lange و غیر اداامه دادند . مارکس سوسیالیسم و کمونیزم را آخرین

حد کمال تمدن بشری بعد از پنج دورهای که فردریک لیست بیان نموده معرفی میکرد .

فردریک لیست Fredrike list اقتصاد دان بزرگ آلمان معتقد بود که رژیمهای

کشورهای جهان میبایستی از پنج مرحله تمدن ، توحش ، شهبانی و گله داری ، کشاورزی

کشاورزی و صنعت و صنعتی و بازرگانی بگذرند (۱) مارکس دو مرحله سوسیالیسم

و کمونیزم را به آنها میافزاید و سوسیالیسم و کمونیزم را آخرین حد کمال تمدن بشری

معرفی مینماید .

نیم قرن پس از بیان نظریات مارکس و انگلس با انقلاب کبیر ۱۹۱۷ در روسیه

(۱) -- عدل طباطبائی دکتر محمدالرضا اصول علم اقتصاد انتشارات موسسه عالی

حسابداری تهران چاپ دوم ۱۳۴۵ صفحه ۲۹

تزاری چنین نظامی که طراحان سوسیالیسم پیش بینی کرده بودند تولید یافت و عقاید متفکران مکتب سوسیالیسم و کمونیزم در عمل مورد آزمایش قرار گرفت .

تاجنگ دوم جهانی از آنچه درون این نظام جدید میگذاشت اطلاع زیادی در دست همگان نبود . دنیای سرمایه داری برای این ساختن اجتنامی جدید دوام و بقای نمیشناخت و جز مبارزات داخلی ، گفتارها ، ضمیمه زندگی ، تمجید انفرادی به سبوری ، جیره بندی ، قحطی ، حکومت استبدادی و پلمب مخفی اخبار دیگری از وضع داخلی شوروی متعسر نمی نمود . بعد از جنگ دوم جهانی همروزی متفکرین (آمریکا ، فرانسه ، انگلیس ، شوروی) وشکست دولت متحد (آلمان - ایتالیا و ژاپن) علاقه قدرت نظامی ، اقتصادی ، صنعتی و سیاسی سیستم جدید که تا آن زمان از نظر جوامع سرمایه داری - منظور بود مورد توجه قرار گرفت بطوریکه در همان زمان جزو قدرتهای درجه اول جهان و چهار دولت بزرگ تشکیل دهنده سازمان ملل متحد به شمار آمد .

در دوره جنگ دوم جهانی ارتش شوروی به تمام کشورهای اروپای شرقی هجوم کرد و پس از تصرف آنها با خروج قوای ارتش سرخ ، حزب کمونیست محلی بوجود آمده و وضع هم گرفته بود از آن پس با پشتیبانی رسمی دولت اتحاد جماهیر شوروی از احزاب کمونیست این کشورها دولتهایی روی کار آمدند که تعابلات چپ و کمونیستی داشته و استقرار رژیم کمونیستی را در کشورشان اعلام داشتند لیکن همه از نظر سیاسی باید قبول کنیم

ببرو و تابع اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی (استالینی) بودند . استالین حتی باین حد هم اکتفا نکرد و با سیاست صنعتی شدن کشور خود بهر قیمتی که باشد بسیاری از کارخانجات این کشورها را با اسم فرامات جنگی بشوروی منتقل نمود و بعداً بسیاری از آنها بعداً سفردگردید . جالبتر از همه عقیده استالین مبنی بر رهبری دنیای سوسیالیست توسط اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی بود فقط در یوگسلاوی مارشال تیتو با عقاید استالین که شوروی را رهبر دنیای سوسیالیست و راهنمای آن میدانست و خطا عقیده داشت که هرکس با استالین دشمن باشد است مخالفت کرد و زهر بار اطاعت محض و پیروی از شوروی نرفت از همین رو بود که استالین یوگسلاوی را از جامعه کمونیسم و کمینفرم (سال ۱۹۴۸) طرد کرد (۱)

در سال ۱۹۵۳ واقعه مهیخ داد و آن مرگ دیکتاتور اتحاد جماهیر شوروی " استالین " بود که از زمان فوت لنین در سال ۱۹۲۴ تا آن زمان قدرت را درید اختیار خویش گرفته بود . استالین کمینفرم را در سال ۱۹۴۲ در ظاهر برای همکاری بین المللی و هدایت احزاب کمونیست و کشورهای سوسیالیستی و در باطن برای نابود ساختن و نابود شدن مخالفان خود ایجاد کرده بودند (۲) در جلسات مختلف کمینفرم

(۱) - روزنامه کیهان شماره ۷۷۶۲ یکشنبه ۴۸/۳/۱۸ ص ۶ بنقل از لوموند .
 (۲) - روزنامه کیهان شماره ۷۷۹۲ یکشنبه ۴۸/۳/۱۸ ص ۶ بنقل از لوموند .

استالین از نمایندگان حزب کمونیست یک کشور برای ناسزاگویی و تهمین نمودن نمایندگان حزب کمونیست کشور دیگر استفاده میکرد. (برای نمونه به کاربرد بیچ و جیلاس نمایندگان حزب کمونیست یوگسلاوی دستور داد که کمونیستهای غربی را در اولین جلسه کمیترنم در سال ۱۹۴۲ مورد حمله قرار دهند و کمونیستهای غربی احزاب کمونیست فرانسه و ایالتها بودند.) در ژوئن ۱۹۴۸ یوگسلاوی ها که در ۹ ماه پیش کمونیستهای غربی را مورد حمله قرار داده بودند، میدیدند که اینک خود بترک مارکسیسم، لنینیسم تهمین شده اند و میدانند چه وقایعی در انتظارشان است در اجلاسیه دوم کمیترنم حاضر نشدند. بدین ترتیب در حقیقت تیتو و یارانش از جامعه کمونیستی که در رومانی تشکیل جلسه داده بود رانده شده بودند. از آن زمان به بعد لبه تیز مخالفتهای کمیترنم و فعالیتها^{پیش} متوجه تیتو شد. تیتو مصرا خواستار انحلال کمیترنم بود و میگفت که استالین آنها را برای تکثیر دیگران بوجود آورده و میخواهد آنها را به ارتکاب هر جرمی وادار کند (۱).

پس از مرگ استالین از ۱۲ تا ۱۴ ژوئیه ۱۹۵۳ جلسه کمیترنم در مسکو تشکیل شد تا نتایج مرگ استالین و از بین رفتن برپا رقیس پلیمس اتحاد جماهیر شوروی را بررسی کند و بالاخره آخرین جلسه آن از ۱۰ تا ۱۵ ژوئن ۱۹۵۴ در براک تشکیل شد (۲).

جانشینان استالین با سیاست زدایی که در پیش گرفتند برای آمیختن با تیتو

---

(۱) - (۲) - روزنامه کیهان شماره ۷۷۶۲ یکشنبه ۱۸/۳/۴۸ صفحه ۶ بنقل از لوموند

و جلب اعتماد نیرو ناگزیر از اعلام انحلال کمیفرم بودند .

خروشچف در سال ۱۹۵۵ هنگامیکه به بند سفر میکرد گفت برای عدم انحلال کمیفرم ررها کردن این شکل همکاری بین الطلی دلملی درست نیست و باید فعالیت آن و روزنامه ارکانش تعطیل گردد (۱) بد نیال این جریانات نیز همبستگی سلامت آمیز توسط خروشچف و همکارانش عنوان گردید . باین ترتیب خروشچف و سایر رهبران شوروی از سال ۱۹۵۶ به بعد سعی نمودند که بجای سیاست استالین یعنی بر رهبری دنیای سوسیالیست توسط شوروی و نیز هرکس با ما نیست دشمن ما است که یکی از نتایجش افزایش شدید جنگ سرد بین شرق و غرب بود از آن همبستگی سلامت آمیز استفاده نمایند . در این دوره رهبران شوروی سعی نمودند از طریق دوستی با کشورهای در حال توسعه و انعقاد موافقت نامه های فنی و اقتصادی و بازرگانی و پرداخت تسهیلات مختلف برای کشورهای در حال توسعه بموجب موافقت نامه های منعقد و طرفداران جدیدی برای خود بیابند و نفوذ سیاسی شان را در جهان گسترش و توسعه دهند . (ساختن سد اکرزوم در نزدیکی ده اکرزوم در حوضه شهر قاصر ترکیه و ساختن زوب آهن بهیلائی در هند برای نمونه) . بد نیال همین نیز بود که با کشورهای هند ، پاکستان ، افغانستان ، ترکیه ایران و کشورهای عربی و غیره موافقت نامه های همکاری فنی و اقتصادی و بازرگانی و پرداخت اعضاء نمودند .

(۱) - روزنامه کیهان شماره ۷۷۶۲ یکشنبه ۲۸/۳/۱۸ صفحه ۶ بنقل از لوموند .

پس از جنگ دوم جهانی همزمان با کمونیست شدن رژیمهای کشورهای اروپای شرقی در جنوب سیبری کشور دیگری که سابقه تاریخی بسیار قدیم دارد و محلیت حکومت دست نشانده استعمار و تصرف مستعمراتی از آن توسط دولت خارجی و سببه های آنها در اداره کشور در مملکتها فساد و بدبختی فوطه بر بود با انقلابی کنار سالها پیش از ابتدای قرن بیستم ادامه داشت در سال ۱۹۴۹ به اورنگ سوسیالیسم پیوست . در طرف ۲۰ سال آنچنان رفوری در این کشور صورت گرفته که در حال حاضر چین یکی از قدرتمندترین نظامی ، نظامی ، اقتصادی در سطح بین‌المللی محسوب میشود و همانطور که قبلا نیز اشاره شد در راس گروه چهارم از گروههای چهارگانه کشورهای مختلف جهان قرار دارد .

جنگ دوم جهانی و وقایعی که پس از آن به وقوع پیوست پدیدهای بهار آورده که از آن جنبه با استقلال رسیدن کشورهای مستعمره بود . کشورهای مستعمره سابق در آسیا ، آفریقا و آمریکای لاتین تعدادی در سالهای پس از جنگ و تعدادی پس از اعلامیه ختم استعمار سازمان ملل متحد در سال ۱۹۶۰ به استقلال رسیدند (فقط کشورهای آنگولا و موزامبیک در آفریقای جنوبی و کینه برتقال در شمال آفریقا هستند که در حال حاضر مستعمره دولت برتقال باقی مانده اند والا کشور دیگری در جهان رسماً بصورت مستعمره وجود ندارد) . کشورهای تازه به استقلال رسیده و کشورهایی که در گذشته از کاروان

جدید صنعت عقب مانده بودند در دوره بعد از جنگ دوم جهانی
 کشورهای در حال توسعه یا در حال رشد و عبارت دیگر گروه دوم از گروههای
 چهارگانه کشورهای جهان یعنی کشورهای در حال رشد، با سیستم اجتماعی
 سرمایه داری و اقتصاد آزاد را تشکیل دادند.

کشورهای ثروتمند و با اصطلاح از نظر صنعتی پیشرفته که اکثراً همان استعمار
 گران سابق هستند و در گذشته با نام مأموریت مقدس کشورهای اروپایی بومیان مستعمرات^ت
 را از اولین حقوق انسانی محروم نموده و مأموریتشان غارت و چپاول مستعمرات بود
 پس از جنگ دوم جهانی و اعلام استقلال کشورهای مستعمره و مخصوصاً بعد از اعلام
 اعلامیه ختم استعمار در سال ۱۹۶۰ توسط سازمان ملل متحد نحوه عمل سیاستگذاران
 را بصورت چپاول نیمه آشکار تغییر دادند. یعنی یخپاکی مستقیم گذشته بصورت
 بهره کشی نیمه مستقیم و دزدی ثروتندانه درآمد در این دوره بصورت تقلیل واحیاناً
 تثبیت قیمت مواد اولیه و دیگر کالاهای صادره از جهان سوم و از دیار سرمایه آور قیمت
 مواد صنعتی ساخته شده (مخصوصاً ماشین آلات و کارخانجات) و فنون و تکنیک
 جدید توسط دنیای غرب که مورد احتیاج مهم جهان سوم جهت توسعه اقتصادی و
 سیاست صنعتی شدن است سیاست چپاول گری و غارت شان تغییر شکل یافته است.
 چون بازارهای داخلی کشورهای در حال رشد اکثر قریب با اطلاق بنا به طلسمی

محدود مانده و اقتصاد آنها به مقتضای کمی درآمد ملی و قلت سرمایه های زیربنایی
 اروپائی ملی و بهره ضعیف است برای نیل به بسط تولیدات ، افزایش درآمد
 ملی ، پیشرفت سیاست صنعتی شدن کشور و تامین رشد اقتصادی مناسب ناچارند
 که صادرات خود را که اکثرا از تولیدات کشاورزی و مواد کافی میباشد توسعه دهند
 و روابط اقتصادی وقتی با دنیای خارج برقرار سازند که در حالت طول المدت
 بتواند رشد صنعتی و اقتصادی مناسبی برای آنان پدید آورد . ملی نظامها
 همین کشورهای پیشرفته صنعتی ، همین جهان سرمایه داری ، همین کشورهای
 باصلاح ثروت مند و سرمایه دار که رژیم خود را بهترین رژیم جهان و تنها رژیم
 طبیعی و قابل دوام برای اداره جوامع بشری تا پایان عالم هستی معرفی کرده و -
 میکند و از جیب برفتوت خود کمکهای بلاعوض بکشورهای در حال توسعه بخشش
 مینمایند . از طریق تقلیل قیمت مواد اولیه که کشورهای جهان سوم تولید کنندگان
 هستند و افزایش بهای کالا های صنعتی و ساخته شده که مورد احتیاج مصرف این
 کشورها جهت توسعه صنعتی و رشد اقتصادی مناسب است و تعیین مقدار تولید
 مواد اولیه و قیمت آنها و بالاخره کنترل شدید صنعتی شدن جهان سوم ، تحصیل
 قراردادهای مختلف ، استشارهای گوناگون از طریق کارتها و تراست های بزرگ و
 نیرومندان با اسم امتیاز استخراج معادن و سرمایه گذاری در صنایع آن چنان

ثروت این مردم فقیر را به بیخا میبرند و ظارت میبندند که انسان دچار شکستی
 میشود . جالب این است که این اعمال غیر انسانی و ضد بشری شان را هم در پشت
 لوای مبارزه با کمونیزم و سیستم اشتراکی موجه و صحیح جلوه میدهند . اگر چه
 تا بحال بارها در جلسات سالانه سازمان ملل متحد این موضوع مهم مطرح شده و
 در کنفرانس از کشورهای در حال رشد برای چاره اندیشی در این مورد بسیار اهمیت
 یکی در ژنو در ۱۹۶۲ و دیگری در دهلی نو در سال ۱۹۶۷ تشکیل گردیده
 و حتی بنا به توصیه های سازمان ملل متحد در سازمان یکی توسعه صنعتی سازمان
 ملل متحد UNIDO در وین و دیگری توسعه و تجارت UNCTAD در ژنو
 بوجود آمده هیچکدام به نتیجه ای که باید منتج نگردیده و نیز از انتشار آمارهای
 متاثر کننده و حقایق تاثیر آور اقدام دیگری انجام ندادند . دنیای کمونیزم از این
 مبارزه نا جوان مردانه رهبران کشورهای صنعتی سرمایه داری ، ناراضی است و با تشریح
 اعمال غیر انسانی و مقاصد شوم سرمایه داران در کشورهای در حال توسعه در هر یک از
 مجامع بین المللی برده از فجایع آنها بر میدارد و در مقابل خود را حامی ملل در حال
 رشد معرفی میبندد و از نحوه همکاری های فنی و اقتصادی خود با این کشورها
 تعریف و تمجید میکند .

نماینده شوروی در همین کنفرانس توسعه و تجارت جهانی در سال ۱۹۶۳ در

ژنو اعلام می نمود که شروی سرمایه اضافه ندارد که به کشورهای صادر نماید . بلکه در هر کشور از طریق دادن اعتبار و وام واخذ آن از طریق مبادله کالا برای کشورهای در حال توسعه جهان تاسیسات صنعتی مختلف می سازد و اینک فنون و تکنیک جدید تولید را در اختیار آنها قرار می دهد . در حالیکه کشورهای سرمایه داری با سرمایه مختصری که باین کشورهای گسیل می دارند در عمل اقتصاد آنها را استقرار می کنند و کار استقرار و وابستگی اقتصادی کشورهای در حال رشد را با اقتصاد کشورشان تأیید آنجا می رسانند که مالک مایطک آنان میشوند (۱) .

رقابت این گروهها (چهار گروه کشورهای نامبرده در ابتدای مقدمه) مخصوصاً گروه کشورهای پیشرفته با نظام سرمایه داری و اقتصاد آزاد با گروه کشورهای صنعتی با نظام اشتراکی و اقتصاد متمرکز در صحنه سیاست جهانی و صنعت و تجارت جهان با کشورهای در حال رشد بسیار شدید و اجتناب ناپذیر است و هر یک سعی می نمایند که اعمال و رفتار خود را موجه و صحیح جلوه دهند و اعمال و رفتار گروه دیگر را خلاف معرفی کنند . هر کشورهای در حال رشد است که از این رقابت در راه توسعه اقتصادی ، بهبود نحوه تجارت ، توسعه صنعتی پیاده نمودن طرحهای اقتصادی

(۱) - تهریزیان دکتر سهراب تجارت خارجی ایران جزوه تحصیلی سال ۴۳-۴۲

مدرسه عالی بازرگانی بنقل از کنفرانس توسعه و تجارت جهانی سال ۶۳ ژنو

برنامه‌های ویژه حداکثر استفاده را بنمایند .

ایران که یکی از کشورهای گروه دوم یعنی کشورهای با نظام اجتماعی سرمایه داری و اقتصاد آزاد است برای اینکه تولید ملی اش افزایش پیدا کند صنایع اش توسعه یابد . تجارتش در وضع عادلانه تری صورت بگیرد و بازارهای وسیعتری بدست آورد و نتیجتاً درآمد سرانه و سالانه اش بطور روزافزون بالا رود تا چاراست از رقابت شرق و غرب با گروه اول و سوم منتهی است استفاده را بنمایند همانطور که در گذشته هم نموده است در سالهای اخیر در حالیکه با غرب در پیمان سنتو غیره روابط اقتصادی و سیاسی دارد در همین حال قرار دادهای متعدد فنی و اقتصادی و تجاری با کشورهای اروپای شرقی برقرار ساخته است ولی در هیچ حال حاضر نیست که تابع آنها باشد یا اینکه اقتصادش جزو اقطار آنها بشود .

بلکه فقط از سیاست مستقل ملی اش که بهره‌بری شخص اول مملکت صورت میگیرد بهر وی میکند . بدین ترتیب در همین حال که استقلال و تمامیت کشور حفظ میشود و هر برسئیز بین‌المللی ایران هر روز افزوده میگردد هر گروه یا کشور که شرایط بهتر و مناسب تری ارائه نمایند روابط اقتصادی ، فنی ، تجاری ، فرهنگی ، سیاسی و غیره با آن گروه یا کشور برقرار میگردد تا تکنولوژی امروزی جهان و فنون جدید صنعتی امروز را که اخذش بسیار گران امکان پذیر نیست هر چه زودتر اخذ و کارخانجات و تأسیسات

صنعتی مورد نیاز خارج دریاقت داشته و بازرگانی خارجی را در حالتی ادامه دهند که نفع نهایی نصیب ایران گردد .

در سال ۱۳۳۶ شاهنشاهی ایران و طکه به شوری صافرت نمودند این صافرت همانطور که قبلا ذکر شد همزمان با تزهمیستی صالمت آیزا طرف جانمیدان استالین یعنی خروشچف و سایرین بود . پس از این صافرت وظا کراتی که بین سران دو کشور انجام گرفت یک سلسله قرار داد در مورد اختلاف مرزی ایران و شوری منعقد شد و اختلافات مرزی بنفع طرفین حل و فصل گردید و قرار داد های ترانزیتی برای حمل بار از طریق دو کشور و همچنین قرار داد هایی در مورد استفاده مشترك از آب رودخانه های مرزی ارس و اترک نیز منعقد شد . ولی روابط بین کشور ایران و اتحاد جماهیر شوری در سالهای ۲۵ تا ۴۰ بعلمت ورود ایران به بیطان دفاعی بغداد چندان حسنه نمیشد و این وضع تا سال ۴۳ نیز ادامه پیدا میکند . در سال ۱۳۴۳ با صافرت شاهنشاه آریامهر به شوری و صافرت سران شوری با ایران روابط دوستانه تر شده و قرار داد های مخطفی در زمینه همکاریهای فنی و اقتصادی بین دو کشور بناضاف میرسد . بهوازات توسعه روابط دوستانه ایران و شوری سایر کشورهای اروپائی شرقی روابط خود را با ایران گسترش و توسعه میدهند و هر یک سعی میکنند قرار داد های جدیدی با ایران منعقد نمایند که از نظر فنی